НОВА РАДА

Тимчасові умови передплати на 1917 рік.

на 9 міс.	на 8 міс.	на 7 міс.	на 6 міс.	на 5 міс.	на 4 міс	на 3 міс	на 2 міс.	на 1 міс
—	—	—	—	—	—	10 р.	6·50 р.	3·50 р.

Передплата приймається тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 50 коп. (при зміні докончо, прикладати стару адресу).

На повертання авторам рукописів належить присилати марок, також на листовні відповіді, инакше відповіді друкуватимуться в „листуванні".

Адреса редакції й контори:
У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА, 22.
Телефон редакції 64—80. Почт. скринька № 373.

ГАЗЕТА ПОЛИТИЧНА, ЕКОНОМИЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.
Виходить що-дня, окрім понеділків і днів після великих свят.

Умови друкування оголошень:
На IV сторінці:
За 1 рядок в 1 шпальту . . 40 коп за кожний раз.
Особам, що шукають праці за оголошення небільше як в 3 рядки в 1 шп, 1 руб. за 1 раз.

Контора відкрита від 10—6 год. дня.

Ціна окремого № у Київі 15 к.
В провінції і на вокзалах 16 к.

№ 158. Вівторок 10 жовтня 1917 року. № 158.

ТРОЦЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ.
УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕАТР.
Сьогодня, 10-го жовтня: МАРУСЯ БОГУСЛАВКА, драма на 4 д. Старицького.
11-го: НАТУСЬ. — 12-го: 1) ОСІНЬ, 2) СТО ТИСЯЧ. — Готовяться до вистави: ОГНІ ІВАНОВОЇ НОЧІ Зудермана Режисер Гаєвський.

Олекс. ул. № 12. 2-й ГОРОДСЬКИЙ ТЕАТР Олекс. ул. № 12.
Український театр під орудою М. Садовського.
Сьогодня, 10-го жовтня: ВІЙ, фант. оперета феерія на 4 дії з апофеозом М. Кропивницького.
11-го у 1-й раз по відновленню: ГЕТЬМАН ДОРОШЕНКО, історична тр. на 5 дій і 6 од. Л. Старицької Черняхівської. 12 го у 5 й раз: ПАЛАПУТ, весела ком. на 5 дій Глинського, перек. Й. Стадник. — Квитки продаються.

Новий Театр.
ХРЕЩАТИК № 36., тел. 57—26.
Знаменита незрівняна
ЛІДА БОРЕЛЛІ
виступа у відомому психологичному шедеврі з твору
АНРІ БАТАЙЛЯ
„ВЕСІЛЬНИЙ МАРШ",
драма на 5 дій.
„У ВОГНІ ПРИСТРАСТЕЙ".
АНОНС: Очікуйте партиву з участю МАРІЇ ЯКОБІНІ.

Київ, 10 жовтня 1917 року.

Рада російської республіки. Роспочала свою працю Рада російської республіки, нова інституція, яку покликала до життя демократична нарада. Складена з заступників демократичних і буржуазних кругів людности, Рада має характер тимчасового парламента, що повинен допомагати тимчасовому правительству в його занадто важкій тепер праці урядування, законодавства й доведення держави до Установчої Ради. І коли б Рада російської республіки народилась не тепер, а на початку революції, то безперечно вона своє заважила б на терезах життя і може справді зробилося б одним із творчих факторів російської республіки. Придбавши силу й авторитет за спокійніших часів, вона б використала їх під цей надзвичайно тяжкий час загального розвала та анархії і напевне вже самим істнуванням здержувала б розгойдані хвилі тієї анархії,—та може б до них і не дійшло б, коли б тимчасове правительство мало було за собою такий орган, на який могло б опертися. Тепер же—чи не пізно робити такі спроби, і дуже багато сумнівів навертається, чи зможе навить тимчасовий парламент щось подіяти серед скрутних обставин сьогоднішнього дня. І вже самий момент його нарождення не красну йому ворожить долю.

Одкривав Раду російської республіки голова правительства, Керенський, і вже в його промові маємо нотки, які показують, що серед правительства знервування дійшло до крайньої межі. Серед правительственної програми Керенського враз і несподіванно показав своє обличчя старий Родзянко в тій вихватці проти „наглѣющаго врага". Так звичайно одкривалась четверта Дума і те, що Керенський позичив слів у Родзянка, показує, що нема певности, нема твердої свідомости своєї сили у правительства. До лайки береться не сила, а безсилля,—і та картина внутрішнього хаосу, яку слідом накидав голова правительства, справді свідчить, що воно не має сили вправитись з анархією й шукає тієї сили у нового органа. Та чи знайде ж і він у собі потрібну силу? Одмовну відповідь дає перше ж засідання, на якому виявився той самий розбрат серед демократії, який і взагалі нищить усяку силу й доводить до тим більшого безладдя. Фракція—большевиків, проводючи далі свою дезорганізаційну роботу, зробила відповідну заяву й вийшла з складу Ради. Це значить, що в масах провадитиметься далі та сама анархистична робота, та сама агітація неодповідальних людей проти всякого ладу, та сама гола демагогія, що вже дала свої наслідки, сіючи скрізь розрухи, насильство, безладдя. Молодому, не авторитетному органові очевидно не вправитись з цією анархичною хвилею і він напевне зробиться тільки ще одним з тих гарних замірів, якими вибруковано шлях до сучасного російського пекла.

Умови миру.

Центральний Комітет Рад Робітничих і Салдатських Депутатів дав наказ своєму делегатові Скобелеву на конференції союзників. Основні принципи відомі: мир без анексій і контрибуцій на підставі самоозначення народів. Територіяльні питання розв'язуються так: Повойовані західні краї Росії вертаються, самостійність Литви й Польщі автономія Вірменії, відбудування Бельгії, Сербії, Чорногорії, Греції й Персії, автономія Боснії й Герцеговини, Добруджі та Італійських земель Австрії, німецькі колонії вертаються назад, тимчасова нейтралізація Ельзаса і Лотарінгії, а потім вільне голосування людности за приналежність до Франції чи Німеччини. Дуже важним пунктом являється воля кожної держави складати свої торгові договори з сусідами.

Таким чином ці мирові умови вертають Європу до того самого стану, в якому вона була до війни, виключаючи дрібниці, як наприклад самостійність Польщі, що не може відбитися помітно на продукційних силах Росії. Голос демократичних інституцій подає нарешті зовсім конкретні плани миру, і це вже добре, хоч в Европі, а особливо союзники будуть багато проти цього плану сперечатися. Австрія мабуть буде рада такому кінцю війни, бо довгий час була під погрозою, що мир утвориться її коштом. Автономія південних австрійських країв—це той шлях, на який піде Австрія, одначе автономія Галичини може з усею силою поставити сепаратистичні змагання вірних досі австрійській короні галицьких українців. Не легким уявляється розвязання ельзас-лотарингської проблеми, бо людність цих країн ні Францію, ні Німеччину не цікавить: вся справа в підземних багацтвах провінцій, які перейшовши до Франції зробили б її щось у шість разів багатшою за Німеччину на залізну руду. З цим ніколи не згодиться Німеччина, а Франція маючи руди, все одно буде домагатися територій богатих на вугіль. Коли б Німеччина втеряла якісь землі на заході та Познань на сході, то це її матеріально знищило б до краю, але як раз ці свої інтереси вона буде боронити з величезною завзятістю, маючи до речі тепер в своїх руках багато вуглю та ще й французькі залізні райони. Німеччина окрім того повоювала великі землі російської корони, і Росія могла б дещо на півночі їй оддати ціною придбання частини Галичини й Буковини, які увійшли б у склад автономної України. Перехід німецької людности Надбалтійщини до Німеччини, а галицької до України був би здійсненням принципу самоозначення народів, коли б людність цих країв того схотіла. Що до спірних територій, як от Ельзас і Лотарингія, то слід було б ступити на шлях нейтралізації цих земель, утворення з них економичних буферів, а зате обмін руди й вуглю забезпечити для сусідніх країн торговими договорами. Коли російська демократія далі ще конкретніше скаже про ті уступки які могла би зробити Росія, справа мру піде певніше. Бо не можна думати, що будуть зовсім серіозно трактувати ці умови миру, коли в них менше всього сказано про російську територію, а зате наділено за чужий кошт усякими благами Сербію, Чорногорію, Бельгію, Грецію, Персію і т. д. і т. д. отже підкреслюючи, що данні умови миру не видержать сильної критики на конференції в Парижу, треба признати, що одначе можуть послужити точкою, з якої слід виходити для зовсім додільних та певних умов мира.

Відокремлення Галичини.

Цісарь Карло І і Поляки.

Перші враження від побіди російської революції, що так сильно потрясли думкою усього світа, проминули. Коли появилась декларація російського тимчасового правительства, в якій воно заговорило про цілі війни і мир без анексій і без відшкодовання, Австрія відітхнула, почуваючи запезпечення свого істнування і цілости своїх границь. Відбилось це і на її відношенню до польсько-українського спору. Бажаючи за всяку ціну мати на своєму боці Поляків під теперішню історичну хвилю, вона рішилась залагодити польський кризис і поробити заходи для переведення в дійсність проект про відокремлення Галичини.

„Gazeta Wieczorna" з дня 5 квітня писала: На суботнім засіданню парляментарної Комісії польського кола презес Білінський здав справу з авдієнції у монарха і з конференції з гр. Черніном (міністр закорд. справ) і гр. Клам-Мартиніцом (президент міністрів). Презес кола зазначив з натиском прихильне й лояльне становище корони що до поляків. Під впливом гр. Черніна виник новий проект полагодження кризису. Ближчі подробиці цього проекту невідомі. Відомо тільки, що ходить тут про нору торжественну декларацію, яка обіцяла би відокремлення Галичини.

Через 2 дні віденські газети принесли автентичний текст зобов'язання правительства що до польського кола. Та частина, яка відноситься до відокремлення Галичини, така:

„Правительство хоче з цілою повагою постояти за здійснення цісарського письма з дня 5 падолиста 1916 р. В тій цілі має воно намір безпроволочно порозумітися з польським колом і взяти під увагу програму, яку воно має виставити, й по змозі як найбільше її виконати. Зрозуміло, що буде правительство при тім старатися осягнути зближення обох заселюючих королівство Галичину народів".

А 5 мая відбувся торжественний приїзд цісаря Карла І і його жінки до Кракова, де він в присутности президента міністрів гр. Клам-Мартиніца, польського міністра Бобжинського і намісника Галичини, гр. Гуйна зложив незвичайно важні заяви на користь поляків. На промову презеса польського кола, п. Білінського, в якій бесідник згадав про вірність польського народу короні і дякував за переведення в діло акту з 5 падолиста, відповів цісарь:

„З надзвичайною радістю чую про заяви випробованої вірности й посвячення, які ви вимагали іменем польського представництва і радо користуюсь з нагоди, щоб згадати про вірність, яку ваш край заховав в тяжких воєнних хвилях. Будьте, панове, певні що до мого найгарячішого зрозуміння потреб вашої вітчини в тих великих часах. Особисті відносини, оживлені взаємним довіррям, яке витворилося між моїм дідом і поляками, бажаю вдержати і для себе. Переняти і сердечною симпатією до польського народу і розуміючи його почування, бажаю працювати в будові свіжо утвореної польської держави і перевести в діло письмо бл. п. мого попередника з дня 5 листопада 1916 року. Нехай край бачить у тім поважний знак мого великого довірря яким має бути затверджена згода обох народів, що замешкують край а Галичина має бути тим сердечніше зобовязана мені й моєму домові".

Отсі слова Карла І як і зобовязання австрійського правительства що до польського кола в справі відокремлення Галичини не можуть оставляти ніякого сумніву що до долі Галичини в найближчому часі. Бажання поляків дістати під своє панування 3½ мільоновий український народ цього краю має незабаром вповні здійснитися.

А щоб як слід оцінити політичне значіння заяви, зложеної полякам молодим монархом Австрії, наведемо декілька виривків із голосів польської преси про побут Карла в Кракові і про його заяву:

„Czas" з 4 мая писав:

„На його (Карла) побут в Кракові, на слова, які завтра впадуть з його й нашої сторони, має звернені очі і слух цілий край. В столиці держави ведуться тепер переговори над кінцевим установленням нашого відношення до монархії по думці торжественної абітниці його попередника. Можемо з повною вірою надіятися, що вплив монарха не дозволить полагодити цеї справи проти наших справедливих домагань.

„Gazeta Wieczorna", обговорюючи значіння побуту цісаря в Кракові писала про польсько-українські відносини в Галичині: самостійність нашого краю станеться певне тим, чого бажає собі цісар Карло фундаментом польсько-української згоди. Бо чим більше прав матимуть поляки в границях відокремленої Галичини, тим більше зменшаться площі ворожнечі взагалі, тим більше зникнуть можливости нашого конфлікту на позакраєвім ґрунті і політичного вигравання одної національности проти другої.

А варшавськи „Kurjer polski" в статті п. з. „Król albo regent" писав:

„Газети піднесли справу великого значіння. вказали на пильну потребу доповнення акту 5 падолиста покликанням регента, який був би символом польської державної власти і видимим представником польської незалежної держави. Можна би піти ще далі й бажати собі не регента, але вже польського короля Можна би від князя крови, який був би готів приняти польську корону на поклик польського народу в часі, коли вже настане мир і уложаться відносини, вимагати щоб і він зробив де-яку посвяту для добра нашої держави, приймаючи корону в той час, який ще є періодом бурі; боротьби. Але цю трудну справу відкладаємо до иншої нагоди і не ставимо питання: король чи регент, тільки: король або регент! Покликання короля або регента вважає ця газета аргументом проти „баламутства, зерна якого східній вітер так щедро тепер нявіває". „Коли б нині —пише вона—король або хоч регент став на фронті польської держави, було би це і фактичне і правне рішуче відрізання Польщі від ферментуючих в Росії концепцій втягнення також польської республики до російської федерації".

В. Левянський

В Малій Раді.

Українські Установчі Збори.

Вчора відбулось засідання президіума та українських фракцій Малої Ради, на якому розглядався законопроект про Українські Установчі Збори. Сьодня ввечері має відбутись засідання всеї Малої Ради (з представниками національних меншостей), на якому також буде розглядатись цей законопроект.

Як відомо, думка про скликання Українських Установчих Зборів виникла уже давно, і ще кілька місяців тому назад почала працювати комісія Центральної Ради по скликанню цих Зборів.

По думці більшости українських фракцій Малої Ради, як наприклад соціялістів революціонерів Російські Установчі Збори мають перевести тільки зовнішнє розмежування між краями та народами Росії, а внутрішнє упорядкування кожного краю цілком належить до компетенції місцевих Установчих Зборів, в данному разі Українських.

Коли спочатку ідея Українських Установчих Зборів мала переважно автономістичне розуміння, то тепер, особливо після З'їзду Народів в Київі, це розуміння заслонено иншою ідеєю—федералістичною,—і компетенції майбутніх Установчих Зборів України багато українських діячів надає більше суверенности.

В Генеральному Секретаріаті.

Виїзд за кордон невійськових бранців.

Генеральний Штаб повідомив генеральне секретарство внутрішніх справ про ті умови, на яких можуть виїзжати з Росії до дому піддані ворожих держав, котрих було забрато в полон, яко цівільних людей (заставники, виселенці то-що).

Справою цею завідує Центральний Комітет по справах бранців російського Червоного Хреста, до якого кожна особа, що бажає виїхати до дому, має подавати прохання, а Комітет про кожного такого бранця повідомляє Головне Управління Генерального Штабу.

Кожного бранця оглядатиме особлива лікарська комісія, котра має вияснити, чи не здатен бранець до військової служби та засвідчити, який його вік, коли у нього про це нема певних документів. Після такого огляду тим бранцям, котрим Центральний Комітет Червоного Хреста дасть дозвіл виїхати, губернські власти видають особливі перепустки, з котрими можна їхати до Петербургу, а звідти, по розпорядженою Штабу Петербурзької військової округи за кордон.

Генерал Володченко в Генеральному Секретаріаті.

Вчора зраня до генерального секретаря внутрішніх справ В. Винниченка та до генерального писаря О. Лотоцького завітав головнокомандуючий військом Південно-Західного фронту ген. Володченко. В розмові генерал зазначив, що в цей час, коли панує безлад, конче потрібне співробітництво цівільної та військової власти, бо тільки при цій умові можлива планомірна боротьба з безладом в Росії, а зокрема і на Україні.

Крім того велись розмови про розвантаження Київа та про демобілізацію. Розвантаження Київа генерал Володченко вважає конечною справою.

В справі широкої демобілізації Генеральний Секретаріат розробив уже докладний план, котрий лишається тільки затвердити і перевести в життя.

Єврейські справи.

В неділю 8 жовтня відбулось засідання Національної Єврейської Ради при секретарстві національних справ. Рада складається з 25 особ—представників всіх єврейських партій та фракцій Центральної Ради. На засіданні затверджено було наказ Національної Ради та розглянуто проект інструкції товаришові генерального секретаря національних справ, що відає єврейськими справами. Обрано було також президіум Національної Ради, який має складатись з 5 особ, по одному від кожної партії, але поки що обрано тільки чотирьох: Вайсенблюма (від „Бунда") Літвакова („серп"), Борохова („Поалей-Ціон") та Юдіна (народн. парт.). Секретарство внутрішніх справ розсилає всім комісарам та міським управам України обіжника, в котрому сповіщає їх, що надалі вони, у всіх справах, які стосуються єврейських товариств (як коробочний збір, обрання рабинів і т. и.), повинні слухатись вказівок відділу єврейських справ секретарства справ національних.

Товаришем секретаря народної освіти від євреїв намічається голова Катеринославської організації „Бунда"

До виборів в Установче Збрання.

Відповідно телеграфному наказу Міністра Народ. Освіти, по постанові Ради Університета Св. Володимира, від 5 сього октября місяця, в Університеті готуються і будуть читані 2-х тижневі курси інструкторів для виборів в Установчі Збори (Учредительное Собраніе).

Лекції і потрібна практика для курсистів одбуватимуться вечорами з 16 по 29 цього місяця.

Хто хоче набути відповідну підготовку на сих курсах, хай заявляють про це в канцелярію курсів в Університеті, починаючи з понеділка 9 октября, з 7—8 г. веч.

Завідуючий курсами просить иногородні установи і товариства, які б хотіли мати місце на курсах для своїх посланіх, телеграфно повідомити про число їх (Київ, Університет, Курси інструкторів). 1917 року 8 октября.

Розклад лекцій такий:

1) проф. Б. А. Кистяківський=*Установчі Збори* (історія, теорія і завдання) 2 год.

2) проф. С. А. Егіазаров—*Принціпи і системи виборчого права* 4 год.

3) проф. Спекторський—*Закон про вибори в Установче Зібрання і інструкція до нього* (догматика) 4 год.

5. Практичні навчання трьома групами (по вибору слухача) проф. Кистяківський, Егіазаров, Спекторський. 6 год.

6. К. Г. Воблий. *Статистика населення і землеволодіння в Росії* 2 г.

7. П. М. Богаєвський. *Завдання будучого мира* 2 г.

8. *Автономія і федерація* 2 г.

9. Л. Н. Яснопольський. *Фінансове становище Росії* 2 г.

10. П. А. Кованько. *Місцеві фінанси* 2 г.

11. Н. М. Цитович. *Земельне питання* 2 г.

12. А. Д. Білимович. *Продовольче питання* 2 г.

13. Б. А. Кистяківський. *Форми державного ладу* 4 г.

14. Є. В. Спекторський. *Політичні партії в Росії* 2 г.

У Київі.

Почестка генералові Якимовичу від Богданівців. Військова Рада першого українського імени Богдана Хмельницького полку постановила обрати генерала А. Якимовича за почесного атамана, а також піднести йому почесний мундір полка.

Генерал А. Якимович є начальником Київського військово-окружного інтендантського управління і відомий за одного з видатних генералів. Будучи також досвідченим адміністратором, він багато уваги присвятив справі формування перших українських військових частей і задоволенню їх потреб. В особі генерала Якимовича українські військові части мають певного опікуна і порадника у всіх військових справах.

Старі салдати. Вчора начальник станції Київ I п. Бирон сповістив управління півд.-західних залізних доріг, що порожні воїнські поїзди підходять на станцію, запізнюючись. Одпускні салдати погрожують буйством і погромом станції, звідкіль погром може поширитись у місто.

Начальник ст. „Бірнси" сповіщає управління півд.-західн. доріг, що під погрозою смерти салдати вимагали, щоб їх поїзди пустити поперед пасажирських. Через це пасажирські поїзди спізнились на 2 год.

До директорів українських середніх шкіл. Секретарство Народньої Освіти прохає п.п. директорів негайно надіслати адреси доручених їм шкіл в Секретарство Народньої Освіти, відділ середньої школи. Адреси потрібні для розсилки чергових циркулярів і біжучої педагогичної літератури.

Кавалерія. Прохання місцевої адміністрації про те, щоб до Київа було прислано кілька полків кавалерії, як сповіщають київські вечірні газети, задоволено. Вчора вже прибув полк козаків-донців. Полки будуть нести варту в місті і його околицях.

Збори Комісії в справі організації Педагогичної Академії одбудуться сьогодня, 10-го жовтня о 7½ годині веч. в Клубі „Родина".

Вісти з краю.

= Народній Університет. Полтавська міська дума постановила відкрити в Полтаві народній університет.

= Міністр Прокопович. До Полтави прибув міністр харчування Прокопович. Міністр брав участь у надзвичайному засіданню губернського харчового комітету.

= Вистава. У Ромні на Полтавщині в міському саду місцева „Просвіта" влаштувала виставу—„Суета".

= Недбалі просвітяне. Повідомляють із с. Гаврилівки Роменського повіту на Полтавщині, що в селі панує темнота: добра половина села ще й досі на революцію дивиться як на кару Божу. Члени місцевої „Просвіти" байдуже ставляться до всього цього. Книжок, на які було зібрано багато грошей, ще й досі не купили.

= „Вісти з Піздня" У Харькові виходить російською й українською мовою газета „Извѣстія Юга". Передовиці, а також місцева хроніка в українському й російському відділі—ріжні.

= Спустошення Поділля. Начальник військової кавказької кінної дівізії поручик Тутушев послав у Генеральний Секретаріят таку телеграму: „П'ять місяців я захищав од погрому й розбою могилевський і ямпольський повіти жменькою вірних свого обов'язку тубільської дивизії, чим спас хліб і врожай, призначений для армії. Тепер несила далі боротися з народом, у якого нема ні совісті, ні сорому. Військові частини, що проходять через цей край, геть усе знищують засів, худобу, птицю й розбивають казенні склади спирту, напиваються, підпалюють хати, грабують не тільки поміщицькі, але й селянські садиби.

Всі погроми носять організований характер. По повітах повна анархія. В кожно у селі самогонка, з якою нема змоги боротися через юрби дезертирів. Погромна агітація—зростає. Ніхто не думає про рятування многострадальної Росії. Самий врожайний край—Поділля гине. Незабаром залишиться сама земля. Щоб припинити заколоти, потрібні самі рішучі міри, не зупиняючись навіть перед зброєю. Через те, що мій корпус переходить на Кавказ, я вивожу свої отряди з меж повіту на приєднання до корпусу. Повіти зостаються без усякого захисту".

= Список „Просвіти" В Чемері Козелецького повіту на Чернигівщині при виборах до Волостного Земства список „Просвіти" (ішов за № 1) одержав 322 голоса, себ то найбільше число після списка малоземельних селян.

= Постанова селянської спілки. Загальне зібрання членів Семеновської Селянської Спілки Березанської волості Переяславського повіту на Полтавщині, зібравшись 1-го жовтня с. р. постановило:

1) Прохати Київську Центральну Раду, вимагати від Тимчасового Правительства, щоб при Центральній Раді були свої Генеральні Секретарі по продовольчих, судових, залізничних, почтових, телеграфних і військових справах.

= Берестовецьке духовенство. В селі Берестовці Борзенського повіту на Чернигівщині на службі Божій, починаючи ще з днів революції, виголошуються ектенії за вільний український народ, український уряд, генеральний секретаріят та військо українське. При переносі св. дарів пан-отець Ів. Євфимовський, а з ним і диякон кожного разу згадують Українську Центральну Раду, вільний народ український та його славне військо. Це ж виголошується й на молебнях—у многолітті. А на громадських панахидах та поминках „вічну память" найсамперед проголошують славним борцям за волю Українськ-го народу та рабу Божому многострадальнику Тарасові.

= Вибори до міської Управи. Відбулися вибори до Житомирської міської Управи. Коли кандидат од української фракції д. Троц був заболотірований, то на запросини де-яких инших фракцій виставити від українців другого кандидата, представник останньо В. Кравченко заявив: „через те, що кандидата української фракції заболотіровано (чим порушено право меньшости), українська фракція зрікається брати участь у президіуму Житомирської міської Управи".

Цікаво зазначити що про цей випадок місцеві газети навмисне замовчали.

Склад управи такий: Голова і 2 члени—поляки, секретарі і 2 члени—евреї і один член великорос.

= Діяльність „Вільного Козацтва". В селі Підвисокому та Фронтівці Липовецького повіту на Київщині недавно вкрадено багато коней. Розшукувать коні взялося „Вільне Козацтво".

Перший з'їзд Слобожанщини.

24—25 вересня в Харькові відбувся з'їзд представників Слобідської України (Харьківщини та українських частин Курщини, Вороніжчини і Донщини). На з'їзді були представники селянства, робітництва, вояків, волостних земств, залізничників, кооперативів, „Просвіт" та партійних і инших організацій—всього 529 чоловік з рішаючим голосом.

Крім цього з'їзду одночасно відбувався в Харькові з'їзд Рад селянських депутатів Слобожанщини і деякі справи цих два з'їзди обговорювали на спільних засіданнях, та виносили відповідні постанови, важніщі з котрих тут подаємо.

Про поділ України та про сучасний політичний момент

1) Обговоривши справу про поділ України і гальмування Російським Урядом самоозначення українського народу, та заслухавши повід млення про боротьбу, яку веде фінляндський народ за свою волю, з'їзд ухвалив щиро вітати фінляндський народ і побажати йому успіху в його героїчній боротьбі.

2) Довгий досвід з діяльности Временного Правительства за часів так званої коаліції демократії з буржуазією на протязі 7 місяців ясно показав, яку шкоду принесла ця діяльність для діла революції і для боротьби трудового народу за землю і волю та національне визволення української демократії.

3) Завданням часу являється найрішучіша політика Правительства в бік негайного замирення, проголошення і практичного проведення повної Автономії України, Фінляндії та других народів, які домагаються цього, як рівноправних частин федеративної республіки. Правительство повинно негайно здійснити повну демократизацію армії, провести в життя такі міри, котрі ще до Установчих Зборів дадуть селянству можливість користуватися як землею, так і сільсько-господарським знаряддям (машинами). Правительство повинно здійснити повний робітничий контроль над произ дством та роспределенням продуктів. Провести як найвище оподаткування заможних класів і взагалі вести найрішучіщу і нещадну політику на користь трудового народу.

4) Єдиним джерелом власти може бути тільки революційна демократія, в особі демократичного передпарламенту, в котрий повинні ввійти представники тільки революційної демократії, без участи в ньому буржуазно-цензових груп.

5) Тимчасове Правительство в повному своєму складі повинно бути відповідальним перед цим преднарламентом.

6) На всій Україні в етнографичних межах єдиною вищою владою являється Українська Центральна Рада і відповідальний перед нею Генеральний Секретаріят.

7) Слобідська Україна (губ. Харьківська та українські части Вороніжчини і Курщини) з сього часу повинна бути приєднаною до Автономної України і як всі українські губерні вона буде підкорятись Тимчасовому Правительству тільки через Генеральний Секретаріят.

8) Все військо набране в українських губерніях повинно оставатися на своїй рідній землі Україні.

В земельній справі.

1) Об'єднаний з'їзд Слобідської України і Ради селянських депутатів Харьківської губ., вимагає негайної організованої передачі всеї землі та нерядкування лісами в роспорядження Земельних Комітетів.

2) Підтримує постанови Київського Краєвого з'їзду Земельних Комітетів про організацію Українського Земельного Комітету, якому повинен підлягати Харьківський Губернський Земельний Комітет.

4) Не припускає жадної думки про те, щоб Краєвий Комітет був утворений із українських і неукраїнських губерній.

5) З'їзд висловлює бажання, щоб робота Земельних Комітетів по підготовленню матеріалів що до вирішення земельного питання в Установчих Зборах провадилась безупинно й енергійно.

6) Земельні питання остаточно вирішуються в Українських Установчих Зборах.

В продовольчій справі.

1) Об'єднаний з'їзд Слобідської України і Ради селянських депутатів Харьківської губернії визнає, що для упорядкування продовольчої справи на Україні потрібно негайно прилучити Харьківщину і всю Слобідську Україну, а також Херсонщину, Катеринославщину, Таврію (без Криму) та західну частину Кубані до Автономної України.

2) Негайно ж затвердити при Центральній Раді—Генерального Секретаря по справах продовольчих, не дивлячись на те що Тимчасове Правительство не затвердило цього секретаря; продовольча справа на Україні повинна вестись по плану розробленому Центральною Радою, розпорядження ж з Петрограду будемо виконувати тільки через Генеральний Секретаріят. Той же спосіб брати хліб на селі з поміччю оружної сили донських козаків і салдатів, як це робить Петроградський Уряд ганьбуємо і будемо рішуче боротися з насильством, і вимагаємо од Центральної Ради захистити Україну од Петроградської власти.

3) Крім того, зважаючи на те, що продовольча справа звязана зо всіма сторонами життя краю, то необхідно негайно ж затвердити Генеральний Секретаріят в повному складі з 14 Секретарів. Тих Секретарів, яких не затвердило Тимчасове Правительство, визнаємо стнуючими, вони непов нні спинятись перед тим, що їх не затвердили, а проводити в життя свою працю і дбати про міцний лад на Україні.

4) Що стосується цін на хліб, то з'їзд визнав потрібним негайно понизити ціни до твердих цін, які стояли до повещення їх і в звязку з цим негайно ж установити тверді ціни на всі останні предмети, як мануфактуру, залізо, ремінь, господарські машини і т. и.

5) Ті господарства, чи то панські чи селянські, де від безладдя гине на полях або в токах хліб, потрібно зараз же взяти під догляд місцевих продовольчих комітетів.

6) За браком господарських машин і заліза для їх поправки і взагалі для потреб сельського господарства, вимагаємо, щоб з того заліза, яке добувається на південній Україні, було одпущено в потрібній кількости заліза для заводів, які виробляють господарські машини, а також і для потреб села, при чому розпреділяти залізо на заводах повинен Генеральний Секретаріат Центральної Ради.

7) З спекуляцією, яка приняла такі великі розміри і яка довела Росію до анархії, вимагаємо рішучої боротьби і суду над спекулянтами.

Про вільне козацтво.

Обміркувавши становище на Україні і ті події, які розгорнулись після контр-революційного виступу генерала Корнилова і не будучи певним в тому, що надалі такі виступи не повторяться більше з'організовано, тому, що на селах грабіжництво приняло великий розмір, що дезертирство загрожує спокоєві на Україні і що під час майбутньої демобілізаці, коли залізниці не зможуть в свій час перевезти з фронту салдатів, останні не ждучи поки їх повезуть, покинувши військові частини, дезорганізованими масаами можуть сунути до дому пішки, знищуючи все на своїм шляху, і зважаючи на те, що відсутність такої організації на селах, яка могла би забезпечити порядок та спокій населення, берегти хазяйство і, все добро народне од знищення і грабування, а також і од пожарів, з'їзд вважає потрібним негайно приступити до організації трудового селянства в товариства вільного козацтва по статутові і інструкції затвердженим Генеральним Секретаріятом, для забезпечення ладу і спокою на Україні і доручає проведення цеї справи селянським спілкам, а до їх нема—Радам селянських депутатів.

Організація Ради Слобідської України.

Забезпечити волю і землю українському народові Слобідської України може тільки сам нарід, планомірно зорганізувавшись:

1) Грунт для організування селянства заложено першим Всеукраїнським Селянським З'їздом, який виніс відповідні резолюції про відношення до війни, Тимчасового Правительства, народної освіти, земельної справи і т. и.

2) Що до організації селянства, то з'їзд ухвалив форму селянської спілки, яка повинна обхопити селянство всеї України.

3) Організація війська повинна іти невпинно по всім військовим частинам і виділяючи все свідоме козацтво в окремі українські частини.

4) Організація Українського робітництва повинна відбутись по заводах і по професіях, крім того робітництво повинно виділити окремі ради робітничих депутатів по повітах та губерніях.

5) Маючи на увазі цей небезпечний момент і те, що у нас є ще один страшний ворог—народна темнота, вся людність українська повинна скрізь завести Товариства „Просвіта".

6) Продовольча розруха показала, що вся людність повинна буть зорганізована в кооперативи.

Для проведення в життя організації Слобідської України з'їзд постановив *обрати Раду Слобідської України*, яка повинна бути в Харькові, в такому складі:

Від селян 10 чоловік; від війська 10; від робітників 10; від українських політичних партій—с.-р. 2; с. д. 2; представників національних меншостей які визнали Центральну Раду.

Повітові Ради в такому складі: від селян 5 чоловік; від війська 3; від робітників 3; інструктор Ц. Р. 1; від українських політичних партій—с.-р. 2; с.-д. 2. Повітові ради разом з Радою Слобідської України складають Велику Раду Слобідської України.

Український з'їзд на Сибіру.

В Омську відбувся з'їзд представників українських організацій на Сибіру, який тривав з 30 липня до 6 серпня сього року. Головою з'їзду обрано було полк. С. Забугу.

Обговорював з'їзд як загально-українські, так і загально-політичні справи та питання, звязані з життям українців на Сибіру. По всіх цих справах винесено було цілу низку постанов, з котрих деякі тут подаємо, а инші пропускаємо, бо де-котрі з них, як наприклад постанови про земельну справу, повторюють постанови инших українських з'їздів, а другі не мають уже для нас великого інтересу.

Про переселення на Україну.

1) Просити Центральну Українську Раду вжити всіх можливих засобів до того, щоб переселення на Україну з Сибіру можна було роспочати зразу ж після війни.

2) Просити Центральну Українську Раду негайно вияснити питання, де є вільні українські землі.

3) Прохати сибірські губерські виконавчі комітети розіслати оповістки українцям-селянам, щоб до скінчення війни і без згоди Центральної Української Організації на Сибіру вони не переселялись на Україну; оповістку доручити зредактувати М. Ставицькому і поручику М. Новосельському.

4) З числа членів з'їзду обрати делегата по переселенських справах до Центральної Української Ради в Київі та особливий комітет на Сибіру.

5) Переселенцям на Україну дати право дешевого проїзду зо знижкою 75%, рівно ж право на перевіз худоби і інвентаря.

6) Всім переселенцям дати право на получку процентної позички з розстрочкою її виплати.

Про злучення українських земель.

З огляду на те, що Україна шляхом насильства і проти волі українського народу була поділена між ворожими тепер державами, з'їзд домагається, щоб ця історична кривда була знищена на майбутній мирній конференції на підставі проголошеного Російською революцією принціпа самовизначення народів. Тим українцям, які живуть на своїх землях в Галичині та Буковині, треба дати можливість злучитися в одну українську державу.

Про українізацію війська.

З огляду на теперішне становище на південно-західньому фронті дальша українізація війська, особливо військових гарнізонів на Україні, невідкладно потрібна, і тому всіма силами положить піддержати жадання Генерального Секретаріату та Українського Генерального Військового Комітету

зве ноні в цій справі до Російського Тимч. сового Правительства.

—

Про вибори до Установчих Зборів.

Що до участи українськ і людности Сибіру в виборах до Російських Установчих Зборів, З'їзд ухвалив: а) в тих округах, де українці мешкають мішано з московським народом, вступати в блок з партією соціалістів-революціонерів; в тих же округах, де українці творять більшість, і де вони зорганізовані, то треба виступати з своїми власними списками; б) в тих округах де українці мешкають з иншими недержавними націями, вступати з ними в блоки на основах: федеративний устрій Російської держави і приналежність кандидата до одної з соціялистичних партій.

—

Про міждержавне правове становище України.

Визнаючи, що склад майбутніх Всеросійських Установчих Зборів та їх відношення до автономії України не можна передбачити, З'їзд вимагає: а) негайного признання державами союзної коаліції Генерального Секретаріату повноправним тимчасовим урядом України; б) признання за Українським Генеральним Секретаріатом права делегувати на майбутню мирову конференцію свого делегата з рішаючим голосом; в) признання на міжнародній конференції державного автономного устрою України і гарантії його окремим міжнародним актом.

—

Про видання часопису на Сибіру.

„Заслухавши доклад секретаря культурно-просвітньої секції Чабана про видання „Головною Українською Радою на Сибіру" власного часопису, З'їзд, приймаючи на увагу велику потребу в часописові, котрий освітлював би зо всіх боків життя українців та инших народів і повідомляв би українців мешканців Сибіру про діяльність Української Центральної Ради в Київ, рівно-ж Головної Української Ради на Сибіру,—ухвалює як найскоріше заснувати популярний часопис з широко-демократичним напрямком; часопис цей повинна обслуговувати переважно інтереси українців переселенців.

Назву часопису ухвалено прийняти пораяну підпор. Дм. Сулимою: *„Українець на Сибіру"*.

Часопис повинен виходити по можливости не менше одного разу на тиждень. Редактор цього часопису повинен бути обраний виконавчим комітетом Головної Української Ради на Сибіру.

—

Про видання українських книжок на Сибіру.

Приймаючи на увагу, що книжки —найголовніші підвалини культурного розвою людности, і що дістати на Сибіру гарну книжку тепер надзвичайно трудно, майже неможливо за браком відповідних видавництв і тих великих коштів, які для цього потрібні,—З'їзд ухвалює негайно закласти при Головній Українській Раді на Сибіру видавництво, котре на перший час видавало б принаймні такі книжки: а) підручники для українських початкових шкіл, б) агітаційну літературу, в) красне письменство, г) популярні книжки по історії та географії України, д) популярні книжки по сельському господарству та природознавству взагалі.

Виконавчому комітетові доручено просити українських письменників, щоб вони дали згоду передрукувати їхні твори які виконавчий комітет признає бажаним росповсюджувати поміж українською людністю.

ТЕЛЕГРАМИ.

Повідомлення Ставки.

Офіціяльно. 8

НА ВСІХ ФРОНТАХ перестрілка і діяльність розвідчих партій. Помічені спроби супротивника викликати наших салдатів до братання на західньому фронті в районі озера Нароч і на румінському фронті в районі гирла р. Бузео, але о нем ми розвіяли супротивника.

БАЛТІЙСЬКЕ МОРЕ. Супротивник діяльности не розвиває і на очах у нашої варти не з'являвся. На сухопуттю становище без перемін.

Офіціяльно, 9.

ПІВНІЧНИЙ ФРОНТ. Коло 18 годин 8 жовтня супротивник з метою маневрування почав відходити на своє головне, раніш приготовлене, становище на участкові в районі осель Скоуль-Лемберг. Наші передні частини гнались вслід за відступаючим супротивником.

На решті фронту ніяких перемін.

ЗАХІДНИЙ, ПІВДЕННО-ЗАХІДНИЙ ТА РУМИНСЬКИЙ ФРОНТИ. Перестрілка та діяльність розвідочних відділів. В районі на північ від Делятичів наша артилерія розгонила німців, які пробували брататись.

КАВКАЗСЬКИЙ ФРОНТ. Нічого важливого.

БАЛТІЙСЬКЕ МОРЕ. На протязі 8 жовтня бойових сутичок на морі не було. Біля гирла фінської затоки завважано німецькі підводні човни. На видноеру і на их вартових кораблів затоки з'явились великі ворож бойові сили. Завважано також транспорти. Коло 10 годин 8 жовтня німці після обстрілювання з миноносців наш х частин, як захищають побережжя, почали висадку на півостров Вердер, на схід від острову Моон. Разом з цим біля входу до Матцальської затоки (12 верстов більш на північ від Вердеру) завважано баржі з кіньми, які пливли до берегу.

Дві роти супротивника, що висадились на Вердер, примусили до відходу наші вартові пости та зайняли західну частину острова.

Повідомлення морського генерального штабу.

ПЕТРОГРАД, 9. На протязі 8-го жовтня великі ворожі сили з'явились супроти наших постів біля рижської затоки. Завважено теж було транспорти. В Моонзунді супротивник, здається, зайнявсь прочищуванням водяного простору від поставлених нами перешкод. Бойових сутичок на морі сьогодень не було, спостережено тільки підводні човни супротивника біля гирла фінської затоки. Взвязку з закінченням морських операцій в районі балтійських островів є можливим зробити підрахунок: завдання нашого флоту в цьому районі було, спираючись на моонзундські зміцнені становища, стримати з'усилля супротивника захопити рижську затоку та Моонзунд. Під час, як германський флот призначив до виконання такої операції тільки невеличкі частини і, коли в 1915 р. обмежувавсь тим, що вислав лише два дредноути, як головну силу, наші морські сили, не дивлячись на те, що моонзундські становища тоді тільки будувались, відбили з поводженням напад супротивника. Ворог, захопивши на 3 дні рижську затоку, потерпів такі великі втрати, що мусів відійти.

Таку ж саму спробу в 1916 році, виконану незначними силами супротивника, ми швидко зліквідували. Для останньої операції ворог зібрав значну часть свого флоту. Це, що супротивник мав далеко більші сили, дало йому змогу розвинути швидкий успіх десантної операції і з упадком зміцненої позиції, нашому флотові лишалось тільки покласти як найбільш з'усиль, щоби, роблячи як найбільше шкоди ворогові, таким чином затримати його. З тією метою ми дали супротивникові низку боїв, використовуючи всі засоби морської війни. Результатом цих операцій була втрата супро ивником розбитих минами, підчас нападів підводних човнів та від артилерійного вогню двох дредноутів, крейсера і не менш 12-и миноносців, одного транспорту та багатьох тральщиків.

Пізнішу судьбу частини вибитих з строю кораблів супротивника не можна було вияснити, відома тільки загибіль шости ворожих миноносців, з яких 2 малого типу втоплені вогнем полевих гармат відділу капитана 2-го рангу Шишка біля острову Моон, решта миноносців втоплені в боях або розірвались на минах, а частина корпусу одного з їх з цифрою „64" стирчить з води на мілизні Коссарського плеса. До цього ще вогнем нашої приморської батареї втоплено чотирьох ворожих миноносців. Втрати нашого флоту виявляються в загибілі линейного корабля „Слава" та ескадренного миноносця „Гром". Боєздатність решти наших кораблів зберіглась цілком.

Вісти з Балтики.

ПЕТРОГРАД, 7. Морський генеральний штаб малює становище в Балтиці: Острови Езель і Моон остаточно перейшли до рук супротивника. На о. Даго не було значних боїв, але слід зазначити працю нашої морської батареї коло Тахоні, яка повернула гармати на сушу і своїм огнем утримувала рух супротивника. З'оглядну на утворене в Моон-Зунді становище було визнано необхідним перенести базу наших моських сил, що боронять цей район і гирло фінської затоки, у безпечніший пункт, залишивши на старім місці лише варту і зв'язок.

Не зважаючи на тяжкі умови, нам пощастило без найменших втрат евакувати не тільки вивести головні боєві сили, але і всі буксири, транспорти, берлини, катері й т. ин. Базу і околиці ми так попсували, що супротивник не зможе користатись нею.

Наші морські сили охороняють від ворога північний вхід в Моонзунд і гирло фінської затоки. Один з англійських підводних човнів зустрів у Рижській затоці 4 дредноута типа „Маркграф" і крейсери в супроводі великої кількости миноносців. Човен пустив 2 мини по головному дредноуту, але результатів своєї атаки не міг бачити, бо був дуже обстріляний. Через кілька часу човен побачив великі транспорти, атакував їх і одного висадив у повітря.

СТАВКА, 8. Вищі морські кола штабу верховного головнокомандуючого сприводу становища в Балтиці зазначають, що густий туман останніх днів не дозволяє сказати з певністю, чи готує супротивник широку операцію на суші, але можна сподіватись, що супротивник зробить спробу забрати приморську смугу. Одначе цей факт ще не дає основ з певністю казати про перехід супротивника до широкої операції, котра взагалі нездійснима для тих сил, які він тут має. На питання, звідки піде десантне наступання, на перновському чи гапсальському напрямі, морські кола ставки поясняють, що для берегових операцій гапсальський напрям вигідніший, бо Моон-Зунд є для супротивника прекрасною морською базою. Відносно чуток, що перш ніж вести операції у фінській затоці, німці заберуть Аландські острови, компетентні кола вказують, що фактично це не є необхідним.

РЕВЕЛЬ, 8. З наближенням воєнних подій місто переходить на становище безпосереднього тилу. По улицях—військові гарби і двоколки з раненими. З'явились біженці з побережжя. (П. А.)

Німецька преса про о. Езель.

КОПЕНГАГЕН, 7—Німецька преса пише про зайняття Езеля. „Фосіше Цейтунг" повідомляє, що Аренсбург не знищений. Лінейний корабель „Слава" затонув, спроба російського флоту втрутитись у бій невдалась. Через 12 годин була спинена почесна капітуляція.

КОПЕНГАГЕН, 7 — Агентство Вольфа повідомляє, що транспортний флот зібравсь біля Бремергафен і в Гамбурзі. Наказ вийти у море дано флотові лише в останню хвилину. Крім гармат транспорти були нагружені возами та кіньми. Після траління мин транспортний флот пройшов до північних берегів острова. На морі була мла і берегових фортифікацій не було видко. Коли передні шаланди підійшли до мису Паммерорт батарея на Тоффті відкрила вогонь. Німецькі караблі відповідали. Потім огонь російської батареї втих. Ватага пограничної стражи розбита, а частина взята у полон.

На фронті.

СТАВКА, 8—Помішник начальника штабу головного командуючого Вирубов 9 жовтня виїздить у Петроград, щоби дать справоздання тимчасовій раді російської республіки про загальне становище справ на фронті. (П. А).

СТАВКА, 8—Є звістки що в окрузі Ратнек-Скоуль на північному фронті в тилу ворожого розташовання 7 жовтня підчас темряви видно було пожежі. (П. А).

Д. АРМІЯ, 8—На північному фронті ворог 6 жовтня біля восьмої години ранку атакував нашу заставу на схід від Скоуля. Атака відбита артилерійним вогнем. В окрузі петроградської соші та на південь від неї тяжка артилерія ворога 6 жовтня обстріляла наші ангарні позиції, вчинивши незначну шкоду. Ворожий панцирний автомобіль обстрілював район Яунзен. Ворожі авангарди розігнані нашим вогнем.

7 жовтня німці в ночі у двох човнах намагались перебратись на другий беріг Двини проти Дубрека, але відігнані вогнем наших рушниць. Німецькі розвідчики, які пробували підійти до наших окопів під Пірвінком теж розігнані нашим вогнем. Наша артилерія обстріляла беріг озера Медум, де помічено шість човнів, ворохобню людей та вогні. На решті фронту перестрілка. (П. А.).

Наказ головного командуючого арміями південно-західнього фронту.

Д. АРМІЯ, —Впродовж останніх днів у дорученій мені армії трапилась ціла низка возухів. Особливо погано виявили себе деякі ватаги твердинського корпусу масовими розрухами в тилу та розгромами ґуральнів та складів спірту. В багатьох місцях, крім запасів спірту, призначених для фабрик пороху, знищено також запаси харчів та хліба. У Дубні розбито суд. Ушицький, могилівський, літинський, літичівський, старокостянтинівський, ізяславський, острожський та инші повіти стогнуть під нападом розбещених агітаторів та банд.

Невже це російська рука самостійно нищить серед загального браку засоби, які дають життя російському народові. Невже німцям й австриякам судилося святкувати переможну згоду за рахунок Росії на славу німецькому цареві. Руйнується все, що принесла з собою революція, тісне з'єднання всіх громадян, революційний лад та оборона його—суд. Я та инші командуючі робимо всі заходи, щоби запобігти подібним з'явищам у будуччині та негайно розібрати всі випадки й піддати воєнних законному революційному судові. Але цього мало для справжньої боротьби з цими глибоко ганебними з'явищами. Закликую виборчі організації допомагати більш енергійно своїм начальникам й представникам тимчасового уряду.

Наказом 4 жовтня головний головнокомандуючий Керенський вимагає спинення таких ганебних насильств, вчинених командами, які забули свій обов'язок й сумління і часто прикривають ганебні контр-революційні вчинки лозунгами рятування революції, а в дійсности вносять цілковитий розвал у військо і цим самим стають зрадниками отчизни. Підпи ав генерал-лейтенант—Володченко. (П. А.).

Подробиці морського бою.

ГЕЛЬСІНГФОРС, 6. Прибули 2 наших миноносця, участники боїв коло Езеля. Їх доведеться добре латати. Команди кажуть, що бої коло Езеля йдуть майже без перерви, починаючи з 29 вересня. Германці з 29 вересня по 4 жовтня втратили 9 кораблів, з них дредноут і крейсер втонули. Один крейсер наскочив на скелю, 4 миноносця втоплено і 2 виведено з строю. Наші втрати—„Гром" і „Слава". Шкода у „Гражданина" і „Баяна" незначна. Обидва караблі лишились у строю в першій линії. Настрій моряків—вище похвали. „Гром" мав 20 пробоїн, зайнявся і стріляв до останньої снаги. Коли „Гром" покинула вже команда, до нього підійшов ворожий миноносець, щоб узяти його на буксир, але минний машинист, що лишився на „Громі", пустив у то о миноносця мину, і він втонув разом з „Громом". Ніхто з команди цього корабля не врятувався. Одного офіцера з „Грома" матроси силоміць зняли з миноносця. „Гром" з иншими 3-ма миноносцями і канонеркою бився $3^1/_2$ години з удесятеро дужчим супротивником. Так же герой ськи бився і згинув линейний карабель „Слава". (П. А.).

Відкриття ради республіки.

ПЕТРОГРАД, 7. В 4 години дня одбулось відкриття Тимчасової Ради Російської Республіки в Маріїнському палаці.

Промова міністра-президента Керенського.

В своїй промові Керенський перед усим вітає зібрання від Тимчасового Уряду, говорючи: „Нехай живе віднині назавжде вільна загальна отчизна!" (Оплески). Він зазначає, що одним з головних завдань Тимч. Ур., який мусів передати владу свою Установчим Зборам, було—охорона волі народу. Тимч. Уряд певен, що зібрання Ради Російської Республіки поможе й підтримає Уряд в цьому завданні охорони прав Уст. Зборів та найскорому початку їх діяльности.

Керенський від імени Тимч. Уряду висловлює надію, що ця Рада допоможе як найскорше скликати Установчі Збори. Серед основних завдань, говорить він, які лежать перед народами Росії, завдань, на які мусить звернути всю свою увагу Рада,—три простих, але бе мірно трудних: оборона країни, відновлення бойової сили армії, яка могла б рішуче одкинути ворога Росії. З великим захопленням зазначає Керенський ті приклади геройства, які зараз робляться моряками, що гинуть в боротьбі з ворогом, який вдесятеро численніше їх. Між иншим Керенський зазначив ту малу силу опіру, що виявляє наше військо на сухопутті.

Тимчасовий Уряд вживе всіх заходів, щоб одкинути небезпеку, яка загрожує столиці, головному життьовому нерву держави. Завдання, які ставить на війна і які здійснюються дипломатією в міжнародних відносинах, тісно звязані з силою армії. Російська революція й вільний російський навоз цілком ясно ста всіх скажали про свою мету й завдання війни. Не боїв та захватів, а миру хоче російський народ, велика російська демократія (Бурні й довгі оплески). Ми певні, каже він, що делегація Тимч. Ур., яка швидко од'їздить за кордон, вкупі з представником російської демократії, який увіходить в неї, ясно встановить наше становище в сучасний тяжкий рішучий мент війни. Керенський звертається од імени Тимч. Ур. до товариства з проханням, щоб все напруження громадської енергії й самодіяльности направили на припинення тих страшних з'явиск громадського життя, які руйнують нашу державу. Він говорить, що ми живемо на передодні великих економичних та фінансових кризисів, нам загрожує в майбутньому зостатися без палива й без харчів. Всі заходи, які вживались для спасування цих фактів, розбивались об повну апатію й несвідомість широких мас своєї відповідальности перед державою й волею. Виповнивши два перших завдання в повній мірі, ми можемо досягнути третього. З кожним днем харчове становище на фронті погіршується і з кожним днем ті наслідки, які може викликати голодівка на фронті, робляться все більш та більш реальними і все більш загрожуючими.

Промова Брешко-Брешковської.

Після промови Керенського до зібрання звертається Брешко-Брешковська. Вона зазначає, що російські громадяне ставились неуважно до потреб своєї країни. На підставах головним чином аграрного руху виникають у нас непорядки, і як що Рада Республіки дійсно хоче допомогти Росії вийти з цього становища, вона мусить вирішити це питання згідно вимаганням історії Росії. Закінчаючи свою промову Брешко-Брешковська пропонує обрати предсідателя. Предсідателем Тимчасової Ради Російської Республіки обрано голову виконавчого комітету всеросійської ради селянських депутатів Авксентьєва більшістю 228-ми голосів.

Промова Авксентьєва.

В промові своїй Авксентьєв, зазначаючи велику небезпеку країни, говорить, що великий ентузіазм народу, тверда воля, напруження сил та свідомість правого діла, за яке бореться вільна Росія, можуть спасти країну. „Починаючи свою працю, Рада Російської Республіки, я певен, також поставить своїм завданням найскорше досягнення загального демократичного миру з визнанням права націй на самовизначення",—говорить він. Всі сили треба направити для визволення вільної отчизни... Не мусить бути суперечок між всіма класами й групами. Всі сили мусять об'єднатись для визволення отчизни!"

Обрання президіуму.

Товаришами предсідателя обрали Кохмаля, Набокова й Пешехонова. В голосуванні при виборах товаришів предсідателя „большевики" не брали участі.

Секретарем обрано Вишняка.

„Большевики" вийшли з ради.

Троцький робить заяву про те, що фракція „большевиків" виходить із складу ради. Заяву цю складено в виключно різких виразах. В ній говориться про неодповідальну владу, про явних й таємних Корнилівців.

— Нараду,—каже Троцький,—закладено маючи на меті підробити думку народів. Вона уявляє з себе нове видання булигинської думи. Партія к.-д. намагалась, щоб цензові елементи мали яко мога більше місць в цій нараді. Вона також добилась, щоб уряд лишився незалежним. Мета цієї наради—зірвати скликання Установчих Зборів...

З місць чутно вигуки: „брехня!"

Всю внутрішню й зовнішню політику,—читає Троцький далі заяву,—цензових елементів направлено до того, щоб провокувати селянське повстання.

Зал, який досі слухав заяву Троцького порівнюючи спокійно починає хвилюватись його обривають вигуками з місць.

— Уряд,—читає далі Троцький,—тримає курс на суху руку голоду. Після 40 місяців війни країні загрожує небезпека. І в цей час уряд хоче тікати в Москву, покинути революцію! (Вигуки з місць: „брехня"). Замісць того, щоб визнати одверто, що визволення країни лежить в мирі, якого треба підписати через голови імперіалистичних урядів; замісць того, щоб визнати гасло миру реальним фактом, уряд, підлягаючи партії к.-д., веде без змислу, без плану, без мети війну, загрожують Петроград. В той час, коли „большевики", салдати й матроси, умирають захищаючи революцію, так званий верховний головнокомандуючий ви-

далі похід проти „большевистської“ преси.

Ми, фракція „большевиків“, заявляємо, що Тимчасовий Уряд з'являється урядом народньої зради...

Вигуки з місць: „Годі!“ Примусьте його взяти свої слова назад...

Авксентьєв: Я закликаю промовця до порядку...

Троцький (читає далі): Революція в небезпеці... В той час, коли військо Вільгельма насовується на революційну столицю Керенський та Коновалов задумують бігство в Москву, щоб перетворити її в вогнище реакції. Ми заявляємо перед робітниками, салдатами й селянами, що Петрограду загрожує небезпека, революції загрожує небезпека!.. Нехай живе міцний демократичний мир! Влада нарадам! Земля селянам! Нехай живуть Установчі Збори!..

Троцький заявляє, що під цією декларацією підписались крім „большевиків“, які пройшли по партійному списку, також і представники двох армій, залізничого союзу, професійних організацій...

Останні слова Троцького покриваються бурними протестами залу. Лідери других фракцій намагаються заспокоїти зібрання, умовляючи дати Троцькому можливість прочитати декларацію до кінця.

Коли фракція „большевиків“ підіймається з місць й починає виходити, за нею лунають грізні вигуки: „Йдіть назад в Цімервальд! В німецькі вагони!“

Засідання закривають.

Чергове засідання відбудеться сьогодня, 10 жовтня.

Допомога Франції.

НЬЮ ЙОРК, 7. Сполучені Штати рішили негайно допомогти Франції, давши їй 280.000 тонн парасодів. Сподіваються, що це усуне небезпеку харчової кризи у Франції.

Обстріл Корфу.

КОРФУ, 5. Пашич і инші міністри завітали у місто, яке обстрілював супротивник. В момент від'їзду три великих бомби впали коло автомобіля не зробивши шкоди. (П. А.).

Гласні-українці в Самарі.

(*Од власн. кореспн.*)

САМАРА, 7. У Самарі в думу обрано двох українців.

Українці в Саратівщині.

(*Од власного кор.*).

САРАТІВ. 9. На з'їзді селян українців 24 вересня вирішено виставити свій список кандидатів в Установчі Збори. Кандидатами обрано: В. А. Сапицького, Черниша, Лисенка і Сотниченка. Селянська Спілка Саратівської губ. робить заходи для підшукання коштів на агітацію. Відчувається брак агітаторів.

Постанови військової ради Кубані.

КАТЕРИНОДАР, 7. Військова рада постановила заснувати південно-східний союз в складі козаків кубанського, терського та астраханського військ, верховинців північного Кавказу та степових народів Донщини і Астраханщини з метою зберігання здорових частин держави від розкладу і утворення міцної національної влади в Росії, для оборони прав членів спілки та для допомоги в боротьбі з ворогом й анархією. Прийнявши остаточно проект федеративного управління краєм, було постановлено подати його на затвердження уряду, й рівночасно не спиняти переведення його в життя. Прийнято революцію, якою доручається майбутній законодатній раді виробити та подати на затвердження краєвої ради, яку вибіратиме корінна людність, проект притягнення до участи в урядуванні краю инородного населення.

Провокатор.

ПЕТРОГРАД, 7. Центральний Комітет партії есерів розбирає справу, яка поступила в комітет з Одеси, що представник одеської ради депутатів Деконський, який за останній час належав до групи лівих есерів—виявився провокатором, зареєстрованим у списках місцевої охоронки.

Церковний собір.

МОСКВА, 7. На церковному соборі Родзянко заявив від імени членів Державної Думи, що взвязку з розпуском Думи може виникнути питання про права для дальшої участи в праці собору й пропонує дати це питання на ухвалення соборній раді. Голова собору митрополит Тихін сказав, що рада просить Родзянка та членів Думи далі працювати в соборі. Такуж заяву зробив член державної ради граф Ольсуф'єв від імення Державної Ради.

Події на Херсонщині.

МИКОЛАЇВ на Херсонщині, 7. З Вознесенську телеграфують, що настало заспокоєння, Військо вертається в Миколаєв. Друга пожежа, що виникла на горільчаному складі набула великих розмірів. Місто відокремлене глибоким ровом. В небезпеці на станції вагони з артилерійським майном.

З Нового Буга телеграфують, що на ґрунті харчового кризиса почались самочинні труси. Прибули козаки і встановили порядок.

У Миколаїв на вокзалі при виході військового поїзда раптом почалась безпричинна стрілянина. З 150 пострілів, більшість зроблено в повітря. Серед пасажирів на пероні виникла паніка. Двох поранено. На екстреному засіданні революційного штабу рішали вжити негайних заходів. По заводах зорганізовано отряди червоної гвардії. Охорона міста збільшена.

ОДЕСА, 6. В Тирасполі спокійно. В Акермані етапна команда розбила гарільчаний склад, одначе комендант заспокоїв салдатів і одвернув погром. В Орієві настрій тривожний. В Ново-Георгіївську погромна агітація, одначе надіються одвернути бешкети.

(П. А.).

Ріжні звістки.

ХАРЬКІВ, 7. Горні комітети просять Уряд зробити заходи, щоби піднести здобичу палива й продуктивности праці горних робітників, через велику трудність засобити залізниці вугільом.

ТАШКЕНТ, 7—„Дім Волі“ зайняла козача ватага на два дні перед прибуттям генерала Коровиченка.

Військо, яке прибуло у Ташкент та броневики незаймали „Дома Волі“, як про це помилково повідомляла 27 вересня телеграма. (П. А.).

СЕВАСТОПОЛЬ, 6 — Німецькі аероплани напали на Ізмаїл й скинули бомби, але були відігнані нашою артилерією.

ПЕТРОГРАД, 7—Голова другого демократичного польського з'їзду звернувсь до Керенського з телеграмою, в якій вітає від імення з'їзду Тимчасовий Уряд й висловлює бажання, щоби в годину тяжких спроб не зломилась міць великого російського народу й не ослабла його воля в боротьбі за здійснення кращих заповідів людскости.

Література, наука.

Нові книжки.

> Юрій Липа. *Союз Визволення України*. Видавництво „Народній Стяг“, ч. 8, Одесса 1917, ст. 32, 8⁰, ціна 25 копійок.

> Незабаром вийде з друку „*історія Українського Письменства*“ С. Єфремова. Видання третє, виправлене. Видавництво „Вік“, Київ 1917, 8⁰, коло 30 аркушів друку.

Театр і музика.

Український театр М. Садовського. Що-далі, то частіш і частіш спектаклі в театрі М. Садовського проходять з аншлагом. Так було і в суботу, хоча йшов на всі боки місцевою московською пресою вихаяний „Вій“.

Отже не про самого „Вія“, а про нових виконавців. Показну, шляхетну постать сотника дає п. Рибчинський; весело і жваво провадить роль Хаїма —Ніщенко-Левитський, місцями доходячи до тої межі, за якою починається шарж; добре партнірує йому Авсюкевич (Хайка), але в ролі відьми артистці треба закинути надто карикатурний грим. Рівно, по-мистецьки грає хорунжого п. Чугай. Добре держить позу Оверка п. Кричевський.

З вокального боку вистава оперети теж цілком задовольняє: Старостинецька (панна), Овдієнко (Хома) та Івлев (Халява)—в голосі, співають хороше, дружно. Добре зреветовано хори й масові сцени. Ефектні декорації й феєричні трюки. Граціозно танцює п. Іванова.

Цілком натуральне повне задоволення виставою з боку авдиторії.

В. Сварий.

Дописи.

М. ХАРЬКІВ „*Просвіта*“. При Харьківськім товаристві „Просвіта“ заснувалась театральна секція, на загальних зборах котрої, що відбулись 15 вересня ц. р., був обраний тимчасовий президіум секції, але позаяк в членів секції бажання до праці було надзвичайно високе, то на других загальних зборах 17 вересня був обраний постійний і правомочний президіум, в склад котрого ввійшли: д-й Левитський (голова), д-ій Рибчинський (заступник голови), д-ій Цегельський (секретарь), д-ка Тимохвійова (заступниця секретаря) і Л. І. Савон (скарбник).

Театральна секція на перших кроках свого істнування поставила собі першим завданням об'єднати всіх дружин і щирих в праці діячів українського театру міста Харькова в одну велику братерську сім'ю на на демократичних підвалинах і утворити музично-драматичну секцію, на обовязку котрої буде лежати велика праця в культурній роботі на полі українського театру.

Рада „Просвіти“, бажаючи дати змогу своїй автономній секції осягнути все вищезгадане пішла на зустріч секції і 22 вересня в театрі „Тіволі“ трупою Л. Р. Сабініна улаштувала виставу на користь „Просвіти“, чистий прибуток з котрої вистави піде: половина на Харьківську Українську Гімназію, а друга половина на користь театральної секції. Президіум, а також і декотрі члени секції-енергійно взялись до роботи і таким чином улаштована „Просвітою“ вистава пройшла при повнім зборі. Виставлено було: 1) „Гандзя“ і 2) „Пісні в лицях“. Ці дві п'єси на глядачів зробили велике враження. Після останнього акта „Гандзі“ студент Олесіюк сказав промову, в загальних рисах котрої було з'ясовано минуле України, про освіту України, про її гарних діячів, а також про завдання Харьківської „Просвіти“ і в загалі про всі ті „Просвіти“, котрі тепер майже по всіх селах України засновуються виключно молодью, котра всім своїм почуттям і молодим серцем прагне до освіти, і в решті подякував артистів з Сабінінним на чолі за їхню невтомну працю і бадьорий рух, особливо в день вистави, а глядачів за їхне щире відношення до „Просвіти“; промовця вітали оплесками.

Чистого прибутку з вистави було 767 р. 56 коп.

Укр. Техн. Агр. Т-во „Праця“.

Сьогодня о 7 год. веч. збори архітектурної секції і термінологичної комісії на Терещенківській 13, м. 27.

Прохають і гостей.

Редактор Андрій Ніковський.
Видає Товариство підмоги літературі, науці і штуці.

Оповістки.

Потрібний хлопець
13—15 років, грамотний. Звертатись до контори „Нової Ради“. 2—0036—1

Агроном Галичанин шукає на Україні посади управляючого або інструктора в Народній Раді (Земстві), Ростов н/Доном, Старопочтова вул. № 110—3, для Михаса. 2—0040—2

Негайно потрібні учителі
математики, фізики, природознавства, рисунків і співу в українську учительску семінарію (с. Немиринці, 8 верст від залізниці).
Жалування по новим штатам з надбавкою на дорожнечу (більш 3000 карб.) і помешкання в натурі.
Крім цього потрібний фершал, котрий міг би заняти місце діловода та економа в семінарії. Платня 2000 карб. і помешкання.
Прохання надсилати до Бердичівської Земської Управи на Київщині. 3—0236а—3

Радомишльська Повітова Земська Управа запрошує осіб, бажаючих балотіруватись в Мирові Судді Радомишльського повіту, подати про це (до 20 жовтня) заяву в Повітову Управу. До заяв приклasти документи про освіту, коротке curriculum vitae і гербовий збор. Бажане одібрати заяви осіб з висшою освітою. 3—323—2

Подільська Губерніяльна Земська Управа
запрошує на посаду головного бухгальтера Управи, знайомого теоретично і практично з счотоводством по подвійній системі. По обрахунку на одержання бухгальтера призначено: жалування 3000 руб., суточних 630 р. і % прибавки 375 р, всього—4005 руб. в рік. але з огляду сучасних обставин одержання може бути встановлено по згоді.
Прохання з поясненням освітнього цензу, умов посади та з документами про попередню службу і curriculum vitae просять подавати до 15 листопада 1917 р. до Подільської Губерніяльної Земської Управи, м. Винниця, Под. губ. 3—324—2

Вийшли з друку такі брошури
Видавничого Т-ва „ВОЛЯ“:
Земельне питанне
Ю. Щириці, ціна — 40 коп.
Що таке державна власть
Г. Шіявова, ціна — 40 коп.
При замовленню звиш 100 прим. 25 проц. знижки. Замовляти у Видавничого Т-ва „Воля“, Вінниця, Миколаївський пр., 76. 7—109—5

Фактовий правник шукає посади управителя будинками у Київі і тимчасової роботи. Київ, Столипинська № 60, 14. 2—0241—1

Кімнату шукаю в інтел. українській сем'ї в центрі міста Київа. Повід. писем. Київ, почт. скринька 353. 3—0242—1

Звенигородська
Повітова Земська Управа
запрошує осіб, котрі мають на увазі балотіруватись в мирові судді Звенигородського повіту, подати про це в Земську Управу заяву оплачену гербовим знаком. Земське Зібрання має бути скликано першого листопада цього року. 1—328—1

Приймається передплату на 1917-18 шкільний рік на загальнопедагогичний журнал
Вільна Українська Школа.
Видає Всеукраїнська Учительська Спілка.
Журнал виходитиме що-місяця, крім двох літніх місяців, починаючи з вересня с. р. під редакцією комітету (А. Бакалінський, Л. Білецький, О. Дорошкевич, С. Русова, Ю. Сірий, Ф. Сушицький і С. Черкасенко). Співробітниками згодились бути видатніші українські педагоги.
Програм журналу: 1) Офіціяльний відділ (накази Генерального Секретаріату, Міністерства то-що); 2) новіші течії в европейській педагогиці, як підвалини нової школи; 3) організація нової школи (вчитель, учні, батьки оточення, дісціпліна і т. и.); 4) дошкільне виховання; 5) низча школа: а) її програм і розполог предметів; б) методичні вказівки що до викладових предметів; 6) середня школа: методика предметів у українській гімназії, українознавство в російських середніх школах; 7) вища школа; 8) позашкільна освіта; 9) питання професійної організації вчителів; 10) хроніка освіти; 11) бібліографія.
Тимчасова адреса: Київ, В. Володимирська, 57. скарбнику Л. Білецькому. Секретарство Освіти.
Ціна на рік 12 кар., на пів року—7 руб. Редагує Комітет.
За Редакцію відповідає С. Черкасенко.
2—0037—1

Вийшло 36-37 число „Київської Земської Газети“.
Зміст її:
Б. Дорошкевич: „Життя та мрії“. Б. Бошко: „Про те, скільки й як получить селянин землі“. Ол. Дорошкевич: „Леся Українка“. Ол. Сачківська: „Як треба квасити пашу на зіму“. „Про свиней та поросят“. Робчанський: „Людська кривда“. Нові книги, Оповістки, з кооперативних газет та журналів.
Виходить що-тижня. До кінця року 2 карб.
В. Володимирська 33. Київ. 1—329—1

„Т-ВО ШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ“.
Поступила в продаж кн-ка:
„Дітські пісні, казки й загадки“.
(Перша книжка після букваря)
М. Лободовського з рис. П. Холодного. . . . . ціна 1 карб.
Знижка книгарням 25%, земствам та Т-вам 20%. Склад видань Т-ва Шк. О.:
Київ. Столипинська вул. № 31, пом. 20. —0243—

Секція топлива Об'єднаного Комітета
по обезпеченню армій Півден.-Зах. фронту приступа до заготовки дров військам і інституціям в м. м. Київі, Чернигові, Яготині, Кременчуці, Крюкові, Золотоноші, Прилуках, Бердичеві і инш: запрошує власників дровяного лісу і дров, громадянські інституції, робітничі артілі і поодиноких осіб, котрі можуть продати дровяний ліс на зруб або готові дрова з доставкою або без доставки, а також тих котрі можуть взяти на себе розроботку дров і перевозку їх.,—Звертати ь за докладніщими відомостями до секції по адресі: Хрещатик 45, кв. 4 від 12 до 3 годин дня. 2—319—2

Для інституцій та шкіл.
Вже вийшли новим виданням відомі портрети **Т. ШЕВЧЕНКА** роб. художника ФОТІЯ КРАСИЦЬКОГО, великого розміру у шапці, ціною 1 карб. 50 коп. і без шапки ц. 1 карб. 25 коп. в одну фарбу.
Його картина у фарбах „ГІСТЬ ІЗ ЗАПОРОЖЖЯ“ ц. 3 карб. продається у всіх українських книгарнях. — Головний склад: Крамна комора Т-ва „ЧАС“ у Київі. 5—310—5

ВИДАВНИЦТВО
„ШЛЯХ“
Видавництво „Шлях“ видало в 1917 р. нові книжки:
1. Хведір Коломийченко. Економика й Україна. 1917 . . . . . ц. 15 к.
2. Хведір Коломийченко. Революція й життя будівництво України, 1917. . . . ц. 25 к.
3. О. Агієнко. Вільний театр, 1917 . . . . . ц. 15 к.
4. Натюл Мандес. Поезії в проз. З франц. переклав Микола Вороний . . . . . ц. 50 к.
5. Гнат Хоткевич. Авірон. Библійна повість (друкується).
6. О. Агієнко. Революція духа (думки з приводу реформи церкви) . . . . . ц. 25 к.
7. В. Пічета. Прилучення України до Москви в московській історичній літературі . . . . . ц. 35 к.
Далі книжки друкуються. Книгарням, Просвітам, Земствам і т. п. знижка. Замовлення виконуються негайно. Адреса видавництва: Київ. Мар.-Благовіщенська, 123, п. 20. 2—0035—2

Видання Гельсінгфорського Т-ва „Просвіта“
Друкується і незабаром вийде:
№ 2. Ф. Безкровний і С. Переясловець. Українсько-російський словник, який містить до 5000 слів: загально-вживальних, політичних, а також термінів природозн. географ, грамат. та инших. . . . . Ціна 80 коп.
Готовиться до друку: тих самих авторів, такий самий словник у 20000 слів. Ціна до 3 карб.
Друкується обмежена кількість. Замовляти можна тілько з завдатком у розмірі половини ціни. Адреса: Гельсінгфорс, Фінляндія Генріховська 10. Т-во „Просвіта. 6—300—4

Караваївський Робітничий Клюб Освіта
улаштовує лекції та читанки-вечірки для членів. Перша лекція буде прочитана т. О. Кравченком у неділю 8 жовтня (октября) на тему: Установчі Збори, Початок лекції о 3 год. дня. Запис членів приймається щоденно від 6 до 9 год. веч. в Канцелярії Клюбу. Ніжинська вул.. № 2 б. 3—322—3

ВІДАВНИЦТВО КНИГАРНІ Е. П. ЧЕРЕПОВСЬКОГО КИЇВ, Фундуклеївська 4.
Вийшли з друку і випущені на продаж:
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ від найдавніших до нових часів, з вступним словом про Всесвітню Історію з портретами, картами історичними й малюнками. Написав Гр Козиленко. Видання третє доповнене. 212 сторінок на гарному папері. Ціна 2 карб.
Огієнко Ів. (прив.-доц.) РІДНА МОВА В УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ. Ціна 40 коп.
Його-ж. ВЧІМОСЯ РІДНОЇ МОВИ Нариси про мову вкраїнську. Ціна 40 коп.
ДРУКУЮТЬСЯ. ГРАМАТИКА української мови (для початкових шкіл). Прив. доц. Ів. Огієнко
Його-ж. ОРФОГРАФІЧНИЙ СЛОВНИК. Порадник української мови.
МОЛИТСВНИК мовою українською і церковно-словянською. Нове склад і пояснення Архієпископа Олексія (докт. церков. історії). 5—326—2

„ВОЛОШКИ“ ілюстрований двотижневик для дітей починає виходити з 15-го жовтня с. р.
У „Волошках“ беруть участь: Д. Антонович, К. Антонович, М. Боячук, С. Вольська, Н. Геркен, Гр. Григоренко, О. Діхтяр, М. Загірня, М. Жук, А. Кашенко, Косинин, О. Кур ло, М. Левицький, О. Олесь, С. Налепінська, Н. Романович-Ткаченко, Ю. Русов, С. Русова, В. Самійленко, П. Стах, Ю. Тищенко, П. Холодний, С. Черкасенко, Яніцька та инші.
Передплата приймається в конторі „Вол шок“ (Жилянська, 20), в конторі Літ-Науков. Вістника, в „Українській Книгарні“, в книгарні Череповського, в укр. кіоску на вокзалі й на Безаківській 13, пом. 3.
До кінця року—4 р. 50 коп. Одиноке число—90 коп.
Почтою передплату прохають надсилати тільки по адресі: Київ, Жилянська, 20, Контора „Волошок“.
Видавець: Т-во „Волошки“.
Редактор: Нат. Романович-Ткаченко. 5—320—3

Друкарня Акц. Т-ва „Петро Барський“ у Київі.